

ZAKON BR. 06/L-043

O SLOBODI UDRUŽIVANJA U NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

usvaja:

ZAKON O SLOBODI UDRUŽIVANJA U NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

**GLAVA I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Cilj**

Ovim zakonom se utvrđuju pravila o osnivanju, registraciji, funkcionisanju, suspenziji, gašenju, prestanku delovanja i brisanju iz registracije nevladinih organizacija u Republici Kosovu.

**Član 2
Delokrug**

1. Odredbe ovog Zakona se primenjuju na pravna lica organizovana i registrovana kao nevladine organizacije u Republici Kosovu.

2. Ovaj Zakon ne važi za:

- 2.1. političke stranke;
- 2.2. sindikate i sindikalne organizacije;
- 2.3. verske zajednice, centre veroispovesti ili bogomolje; i
- 2.4. druge oblasti koje se regulišu posebnim zakonima.

**Član 3
Definicije**

1. Izrazi i pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1.1. **“Ustav”** – Ustav Republike Kosova;
- 1.2. **“Nevladina organizacija (NVO)”** – označava nezavisno i neprofitabilno pravno lice čija je svrha osnivanja ostvarivanje legitimnih ciljeva za javnu korist ili uzajamni interes;
- 1.3. **“Nevladina organizacija (NVO) strane zemlje ili međunarodna”** – je pravni neprofitabilni subjekat osnovan van Republike Kosova.
- 1.4. **“Ministarstvo”** – označava relevantno Ministarstvo za upisivanje i odjavljivanje NVO-a;

- 1.5. **“Ministar”** – označava relevantni ministar ministarstva;
- 1.6. **“Odeljenje”** – označava Odeljenje za Nevladine organizacije u okviru odgovarajućeg ministarstva;
- 1.7. **“Lice”** – označava svako lice koje je državljanin Republike Kosova, strani državljanin ili lice bez državljanstva koji zakonito boravi u Republici Kosovu, pravno domaće ili strano lice;
- 1.8. **“Ovlašćeni predstavnik”** – označava lice koje živi na Kosovu, koje je punoletno i ima sposobnost delovanja, ovlašćen da predstavlja jednu NVO;
- 1.9. **“Vanredna situacija”** – obuhvata svaka vanredna situacija koja je predviđena važećim zakonodavstvom i sve druge situacije izvan kontrole organizacije koje onemogućavaju organizaciji obavljanje zadataka i odgovornosti utvrđenih važećim zakonodavstvom;
- 1.10. **“Srodna organizacija”** – NVO koje imaju posebne odnose koji mogu uticati na međusobne aktivnosti i upravljanje.

GLAVA II OSNOVNI PRINCIPI SLOBODE UDRUŽIVANJA

Član 4 Sloboda udruživanja

1. Sloboda udruživanja je pravo garantovano Ustavom Republike Kosova.
2. Sloboda udruživanja obuhvata pravo svakog lica za osnivanje organizacije bez potrebe osiguranja dozvole, da bude ili ne bude član jedne organizacije, kao i da učestvuje u aktivnostima jedne organizacije.
3. Svako lice ima pravo da osnuje nevladinu organizaciju, u skladu sa uslovima i okolnostima predviđenim ovim zakonom.
4. Nijedno lice se neće obavezati na udruživanje protiv njegove volje.
5. Nijedno lice neće biti diskriminisano na bilo koji način zbog njegove odluke o udruživanju ili ne udruživanju.

Član 5 Jednak tretman i zaštita od diskriminacije

1. Svako lice vrši jednako slobodu udruživanja.
2. NVO obavlja svoju delatnost u skladu sa principom poštovanja, zaštite i primene osnovnih ljudskih prava i sloboda, utvrđenih Ustavom, zakonima i važećim međunarodnim sporazumima.
3. Politike, zakonodavstvo, kao i aktivnosti vezano za NVO, sprovode se u skladu sa utvrđenim osnovama u odgovarajućem Zakonu o zaštiti od diskriminacije.

Član 6 Sloboda u određivanju delokruga i unutrašnje organizacije

1. NVO je nezavisna u određivanju ciljeva i aktivnosti, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2. NVO je nezavisna u njenoj unutrašnjoj organizaciji i upravljanju, radi određivanja njene oblasti delovanja, kao i da deluje na lokalnom, nacionalnom ili međunarodnom nivou.

Član 7

Princip prezumpcije zakonitosti

Aktivnost NVO-a se smatra zakonitom dok se ne dokaže suprotno.

Član 8

Sloboda izražavanja i mišljenja

NVO u vršenju svojih aktivnosti ima pravo slobode izražavanja i mišljenja, što obuhvata i pojedinačno pravo slobode izražavanja i mišljenja njenih članova i službenika.

Član 9

Sloboda okupljanja

NVO, uključujući njene članove ili službenike, uživa pravo mirnog okupljanja u skladu sa važećim zakonodavstvom Republike Kosova.

Član 10

Sloboda traženja, primanja i korišćenja resursa

1. NVO ima pravo da traži, prima i koristi finansijske, materijalne i ljudske resurse, bilo domaće, strane države ili međunarodne, za ostvarivanje njenih ciljeva i aktivnosti.
2. Zabranjeno je ograničavati ili blokirati pristup NVO-u resursima na osnovu nacionalne pripadnosti ili na osnovu zemlje porekla, kao i zabranjeno je vršenje stigmatizacije onih koji primaju ove resurse.
3. Sloboda traženja, primanja i korišćenja resursa ne može biti u suprotnosti sa zakonodavstvom na snazi.

Član 11

Transparentnost

NVO deluje odgovorno, uz polaganje računa i transparentno u svim fazama njenog rada.

Član 12

Princip neprofitabilnosti

1. NVO ne deli neto zarade ili profit bilo kom licu.
2. Imovina, prihodi i profit NVO-a koriste se za podršku neprofitabilnih ciljeva koji su određeni za organizaciju.
3. Imovina, prihodi i profit NVO-a ne mogu se koristiti za direktno ili indirektno ostvarivanje koristi, nekog od osnivača, direktora, zvaničnika, člana, zaposlenog ili donatora NVO-a, osim plate za lica koja obavljaju poslove za organizaciju.

Član 13

Odnosi NVO-a sa javnim institucijama

1. NVO obavlja svoje aktivnosti nezavisno od državnih institucija.
2. Javne institucije podržavaju i podstiču aktivnosti NVO-a.

3. Javne institucije tretiraju NVO sa punim poštovanjem, jednako i bez diskriminacije.
4. Javne institucije stvaraju pogodan ambijent i primenjuju najbolje prakse gde NVO može da deluje u skladu sa njenim ciljevima i aktivnostima.
5. Javne institucije štite NVO od uticaja trećih strana.
6. Javne institucije ne utiču na slobode i prava NVO-a i lica koja obavljaju njihovo pravo o slobodi udruživanja.
7. Javni organi objavljuju sve oblike saradnje i podrške sa NVO.

Član 14

Princip proporcionalnosti ograničenja i zabrana

1. Proporcionalnost ograničenja i zabrana zahteva da se namera ograničenja ostvari sa najmanjim ograničavajućim merama za NVO, čuvajući tako pravu ravnotežu između interesa lica koja vrše pravo slobode udruživanja, same organizacije i javnog interesa.
2. Ograničenja i zabrane u vršenju slobode udruživanja se vrše sudskom odlukom nadležnog suda, samo za organizacije ili aktivnosti koje ugrožavaju ustavni poredak, krše ljudska prava i slobode, podstiču rasnu, nacionalnu, etničku ili versku mržnju.
3. Ograničenja i zabrane u vršenju slobode udruživanja ne mogu biti predmet drugih ograničenja, osim onih utvrđenih zakonom i koje su neophodne u jednom demokratskom društvu, u interesu nacionalne ili javne bezbednosti, za zaštitu javnog reda i sprečavanje kriminala, za očuvanje javnog zdravlja ili za zaštitu prava i sloboda drugih.
4. Postupci jednog pojedinačnog člana organizacije ne mogu se pripisati organizaciji kao celini, i takvi postupci ne utiču negativno u postojanje NVO-a ili o zakonitosti njenog osnivačkog akta, ciljeva i aktivnosti.
5. Odredbe ovog člana ne zabranjuju zakonita ograničenja u vršenju ovih prava od pripadnika oružanih snaga, policije ili državne administracije.

GLAVA III

NAČINI ORGANIZACIJE NVO-a

Član 15

Osnivanje NVO-a

1. NVO, nezavisno od načina organizovanja, osniva se preko osnivačkog akta koji sadrži sledeće podatke:
  - 1.1. pun naziv i skraćenicu organizacije;
  - 1.2. način organizacije (udruženje, fondacija, institut);
  - 1.3. adresa organizacije;
  - 1.4. svrha i oblast delovanja;
  - 1.5. ime, lični broj i adresa fizičkog lica osnivača;
  - 1.6. naziv, broj registracije/ jedinstveni broj i adresa pravnog lica;

1.7. ime, lični broj, adresa i druge informacije pravnog zastupnika i ovlašćenog lica za praćenje procedure registracije; i

1.8. vremenski rok za koji se organizacija osniva, ako postoji.

2. Osnivački akt potpisuje svaki osnivač. Za pravna lica, osnivački akt potpisuje ovlašćeni predstavnik pravnog subjekta.

3. Fondacija koja se osniva testamentom, testament se smatra osnivačkim aktom ukoliko sadrži osnovne podatke koji se traže u stavu 1. ovog člana. Ukoliko testament ne sadrži tražene informacije u stavu jedan (1) ovog člana, ovlašćeni predstavnik prati procedure registracije i priprema podatke u skladu sa zahtevima testamenta.

Član 16 Udruženje

1. Udruženje je organizacija članstva, okupljena na osnovu slobodne volje lica sa zajedničkim interesom, radi ostvarivanja zakonitih ciljeva za javnu korist ili za uzajamni interes.

2. Udruženje osniva troje (3) ili više lica.

Član 17 Fondacija

1. Fondacija je organizacija bez članstva, osnovana za upravljanje imovinom i sredstvima, radi ostvarivanja zakonitih ciljeva za javnu korist ili za uzajamni interes.

2. Fondaciju osniva jedno (1) ili više lica.

3. Fondacija se osniva početnim kapitalom, koji ne sme da bude manji od hiljadu evra (1.000 €), testamentom, ili ostavljanjem nasljedstva.

Član 18 Institut

1. Institut je NVO bez članstva, osnovan za ostvarivanje zakonitih ciljeva za javnu korist ili za uzajamni interes.

2. Institut osniva jedno (1) ili više lica.

GLAVA IV OSNIVANJE NVO-a

Član 19 Načini organizacije NVO-a

1. NVO može biti organizovana kao:

1.1. udruženje;

1.2. fondacija;

1.3. institut.

Član 20 **Statut NVO-a**

1. Detaljno regulisanje pitanja organizovanja, funkcionisanja i delatnosti NVO-a, predviđeno je njenim statutom.
2. Statut NVO-a izrađuje osnivač i usvaja se na osnivačkoj sednici organizacije. U slučaju osnivanja fondacije testamentom, statut može izraditi i usvojiti lice određeno testamentom, osim u slučajevima kada testament određuje drugačije.
3. Statut NVO-a sadrži sledeće podatke:
  - 3.1. pun naziv i skraćenicu organizacije;
  - 3.2. način organizovanja NVO-a;
  - 3.3. svrha organizacije i njena oblast delovanja;
  - 3.4. zabrana raspodele profita u skladu sa principom neprofitabilnosti;
  - 3.5. naziv najvišeg upravnog organa.
4. Pravila i procedure za:
  - 4.1. upravni organi i nadležnosti i odgovornosti najvišeg upravnog organa, kao i procedure o izboru i razrešenju članova ovog organa;
  - 4.2. pravila za održavanje sastanka, (rokovi, pozivi) učešće, način i procedura glasanja za donošenje odluka;
  - 4.3. vremenski rok za koji se organizacija osniva, ako se osniva na određeno vreme;
  - 4.4. pravila o raspodeli i nameni imovine kada se organizacija raspušta.
5. pravila i procedure za:
  - 5.1. promenu statuta;
  - 5.2. spajanje, odvajanje i raspuštanje organizacije; i
  - 5.3. raspodelu sredstava koje ostaju nakon raspuštanja;
6. Pored predviđenih podataka u stavu tri (3) ovog člana, statut udruženja sadrži procedure za izbor i razrešenje članova, uslove za učlanjenje, i ukoliko organizacija odluči da ima srednji organ, procedure za izbor i razrešenje članova srednjeg organa i podelu nadležnosti i odgovornosti između skupštine, članova i srednjeg organa.
7. Statut NVO-a može da sadrži bilo koje drugo pravilo, odredbu ili proceduru, koja nije u suprotnosti sa predviđenim uslovima u ovom Zakonu i drugim važećim zakonima.
8. Pravila i procedure za unutrašnje rukovođenje koje sadrži statut NVO-a, moraju biti u skladu sa demokratskim principima.
9. NVO razvija svoje aktivnosti u skladu sa Statutom i ovim zakonom.
10. Kako bi olakšalo pripremu statuta, Odeljenje priprema modele statuta za svaki oblik organizovanja NVO-a, koje NVO može koristiti.

Član 21

Udruživanje pravnih lica

Pravna lica, uključujući i NVO, mogu osnivati udruženja, fondacije ili institute radi unapređenja njihovih zakonitih ciljeva, bilo za javnu korist ili uzajamno, u skladu sa uslovima predviđenim u ovom zakonu.

GLAVA V

REGISTRACIJA NVO-a

Član 22

Registracija

1. NVO, bez obzira na oblik organizovanja, kao udruženje, fondacija ili institut, registruje se u skladu sa kriterijumima i procedurama propisanim ovim zakonom.
2. Nijedno lice se ne obavezuje da registruje NVO za vršenje prava slobode u udruživanju.
3. Registracija NVO-a se vrši u Odeljenju, kako bi delovala kao pravno lice na Kosovu.
4. Uz zahtev za registraciju prilažu se sledeća dokumenta:
  - 4.1. osnivački akt;
  - 4.2. statut;
  - 4.3. kopija lične karte osnivača i ovlašćenog predstavnika NVO-a;
  - 4.4. sertifikat registracije za pravna lica.

Član 23

Ovlašćeni predstavnik

1. NVO napismeno određuje ovlašćenog predstavnika.
2. NVO bira ovlašćenog predstavnika, koji predstavlja organizaciju i prima sve službene dokumente u ime organizacije. Odgovoran je za informisanje nadležnih organa o bilo kojoj promeni prijavljenih podataka prilikom registracije organizacije.
3. Ovlašćeni predstavnik organizacije je odgovoran za otvaranje i upravljanje bankovnim računom NVO-a.
4. Ovlašćeni predstavnik mora biti rezident Republike Kosova.

Član 24

Registracija strane ili međunarodne NVO

1. Prilikom registracije ogranka inostrane ili međunarodne NVO u Republici Kosovu, uz zahtev za registraciju prilažu se sledeća dokumenta:
  - 1.1. noterizirani dokument koji dokazuje da je NVO pravno lice u zemlji porekla ili neki drugi dokaz overen u sudu zemlje porekla;
  - 1.2. adresu ogranka NVO-a na Kosovu;

1.3. pismenu izjava ovlašćenog predstavnika iz glavnog sedišta NVO-a, koja treba da sadrži:

1.3.1. svrhu i delokrug koju će imati ogranak na Kosovu;

1.3.2. ime, adresu i druge podatke kontakta ovlašćenog predstavnika;

1.3.3. izjavu NVO o obavezivanju da će ispuniti zahteve principa neprofitabilnosti i drugih principa ovog zakona.

Član 25 **Registracija NVO-a**

1. Odeljenje razmatra zahtev za registraciju NVO-a uz pretpostavku principa prezumpcije zakonitosti.
2. Registracija NVO-a se vrši odlukom koju donosi Odeljenje u roku od trideset (30) dana, od dana prijema zahteva.
3. Nakon registracije u registar NVO-a, Odeljenje izdaje NVO-u sertifikat o registraciji.
4. Kada zahtev za registraciju i priložena dokumentacija nisu kompletni, Odeljenje traži kompletiranje dokumentacije. Rok iz stava 2. ovog člana prestaje da teče od dana podnošenja zahteva za kompletiranje dokumentacije.
5. Rok za kompletiranje dokumentacije za registraciju je petnaest (15) dana od dana prijema zahteva Odeljenja.
6. Nakon kompletiranja dokumentacije, Odeljenje donosi odluku za registraciju ili odbijanje zahteva za registraciju u roku iz stava 2. ovog člana.
7. Na predlog ministarstva, vlada donosi podzakonski akt o načinu i obliku podnošenja zahteva za registraciju NVO-a, uključujući i sadržaj sertifikata o registraciji.

Član 26 **Odbijanje registracije**

1. Odeljenje odbija zahtev za registraciju ukoliko:
  - 1.1. dostavljeni dokumenti za registraciju su u suprotnosti sa zahtevima ovog zakona;
  - 1.2. se statutom NVO-a promoviše nejednakost na nekoj od osnova utvrđene u članu 5 ovog Zakona;
  - 1.3. organizacija koja podnosi zahtev za registraciju ima isti naziv ili sličnu skraćenicu sa registrovanim ili ranije osnovanim NVO-om, kao i isti ili sličan naziv sa jednom javnom institucijom što može izazvati zabunu ili da stvara konfuziju;
  - 1.4. ukoliko se ne poštuju vremenski rokovi propisani ovim zakonom.
2. Odluka Odeljenja za odbijanje registracije vrši se u zakonite svrhe, pridržavajući se principa nužnosti i srazmernosti i treba da sadrži odgovarajući opis razloga i referencu pravne osnove.
3. Ovlašćeni predstavnik može podneti žalbu na odluku o odbijanju registracije u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku.

Član 27

Pravni status

Nakon registracije u Republici Kosovu, NVO dobija status pravnog lica i ovlašćena je da deluju kao pravno lice u skladu sa važećim zakonodavstvom o pravnim licima;

Član 28

Zvanična komunikacija sa NVO-om

Svaki dokument ili dopis, smatra se da je dostavljen na pravilan način NVO-u, ukoliko se dostavlja ovlašćenom predstavniku, u fizičkom ili elektronskom obliku na naznačenoj adresi od strane NVO-a.

Član 29

Informisanje Odeljenja o promenama u NVO-u

1. NVO informiše Odeljenje u roku od trideset (30) dana, u vezi sa bilo kojom promenom sledećih informacija:

1.1. pun naziv, skraćenica NVO-a;

1.2. adresa NVO-a;

1.3. svrha i delokrug NVO-a;

1.4. naziv, adresa i druge kontaktne informacije ovlašćenog predstavnika NVO-a.

2. Promene koje dobije Odeljenje čuva, registruje i stavlja na raspolaganje javnosti u skladu sa odredbama propisanim u ovom zakonu.

3. NVO koja ne ispuni obavezu iz stava 1. ovog člana, kažnjava se novčanom kaznom u iznosu od dvesta pedeset (250) €, a ovlašćeni predstavnik se kažnjava novčanom kaznom u iznosu od osamdeset (80) €.

4. Izvršenje novčanih kazni vrši se u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku.

Član 30

Javni registar NVO-a

1. Odeljenje održava i ažurira registar NVO-a sa sledećim podacima:

1.1. pun naziv, skraćenica;

1.2. broj registracije;

1.3. fiskalni broj;

1.4. način organizacije (udruženje, fondacija, institut);

1.5. domaća, inostrana ili međunarodna NVO;

1.6. adresa NVO-a;

1.7. svrha i oblast delovanja;

1.8. imena osnivača;

1.9. ime ovlašćenog predstavnika;

1.10. vremenski rok za koji se osniva organizacija, ako postoji;

1.11. broj i status za javnu korist, ako postoji.

2. Registar sa podacima utvrđenim u stavovima: 1.1, 1.4, 1.5, 1.7. i 1.11. ovog člana postaje javan.

GLAVA VI UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA I FUNKCIONISANJE NVO-a

Član 31 Unutrašnje upravljanje NVO-om

1. Najviši upravni organ udruženja je skupština, koju čine svi članovi udruženja.
2. Najviši upravni organ fondacije ili instituta je upravni odbor, koji se sastoji od najmanje tri (3) člana.
3. Najviši upravni organ se sastaje učešćem više od polovine njegovih članova i donosi odluke većinom prisutnih članova.
4. Najviši upravni organ je odgovoran za politička i finansijska pitanja organizacije, a sastaje se najmanje jednom godišnje, kada razmatra i usvaja finansijski izveštaj i aktivnosti organizacije za proteklu godinu, kao i plan aktivnosti za sledeću godinu.
5. Najviši upravni organ NVO-a može preneti ovlašćenja potčinjenim organima NVO-a, sa izuzetkom:
  - 5.1. zadataka navedenih u stavu 4. ovog člana;
  - 5.2. izmena statuta; i
  - 5.3. odluke o ujedinjenju, razdvajanju ili raspuštanju NVO-a.
6. Učešće na sastanku najvišeg upravnog organa može da se ostvari i na daljinu, elektronskim putem, pod uslovom da završne odluke potpišu članovi.

Član 32 Sukob interesa i obaveza na lojalnost

1. Nijednom članu upravnog organa nije dozvoljeno učestvovanje u razmatranju ili donošenju odluka o pitanjima u kojima on ima privatne direktne ili indirektne, lične ili imovinske interese, koji utiču, mogu da utiču ili izgleda da utiču na zakonitost, transparentnost, objektivnost i njegovu nepristrasnost tokom vršenja funkcije.
2. Svaka transakcija između NVO-a i članova, zaposlenih, članova odbora ili povezanih organizacija vrši se prema tržišnoj vrednosti ili po povoljnijim uslovima za NVO.
3. Svi članovi i drugi zaposleni jednog NVO-a, su dužni da budu lojalni NVO-u, da čuvaju tajnost ne javnih informacija i interese NVO-a, kao i da izvršavaju svoje obaveze i odgovornosti u poverenju i pažljivo.

Član 33

Rešavanje sporova

Sporovi između članova, između njih i viših rukovodećih organa ili sa srednjim organima i ili između njih i zaposlenih, rešavaju se razumevanjem i u skladu sa statutom i unutrašnjim pravilima NVO-a, u suprotnom pitanje rešava sud.

Član 34

Zabrana prikupljanja fondova, kampanji i podržavanja kandidata i političkih stranaka

NVO se ne mogu angažovati na prikupljanju fondova ili u kampanjama za podržavanje političkih stranaka ili kandidata za političke funkcije niti mogu predlagati, registrovati ili na bilo koji način podržavati kandidate za političke funkcije.

Član 35

Imovina i sredstva

1. Prihodi NVO-a obuhvataju: donacije, prihode od osiguranja, hartije od vrednosti, zaveštanja, članarina, poklone, grantove, pokretnu i nepokretnu imovinu, prihode od uloženi sredstava, kao i prihode ostvarene kroz bilo koju legalnu aktivnost NVO-a sa svojom imovinom i sredstvima.

2. NVO se može angažovati u privrednim aktivnostima u cilju podržavanja njenih neprofitabilnih aktivnosti u skladu sa članom 12. ovog Zakona (princip neprofitabilnosti), pod uslovom da se prihodi koji su ostvareni putem privrednih aktivnosti koriste isključivo za ispunjavanje svoje misije.

3. NVO može posedovati i upravljati imovinom i sredstvima radi ostvarivanja svojih neprofitabilnih ciljeva.

4. Zakonom je zabranjeno finansiranje organizacija, čija se delatnost ne poklapa sa pravnim i ustavnim poretkom Republike Kosova i međunarodnim pravom.

Član 36

Finansijske transakcije NVO-a

Svi prihodi i troškovi NVO-a, se sprovode kroz finansijske institucije koje su licencirane od strane CBK-a u bankovskim računima otvorenim u ime NVO-a, osim izuzetaka dozvoljenih važećim zakonodavstvom.

GLAVA VII

STATUS JAVNE KORISTI NVO-a, FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE I NJEGOVO OPOZIVANJE

Član 37

Status javne koristi

1. NVO koja je registrovana u skladu sa ovim zakonom može podneti zahtev za dobijanje statusa za javnu korist ako je ta NVO organizovana tako da obavlja jednu ili više osnovnih delatnosti kao što su: humanitarna pomoć i podrška, podrška licima ograničenih sposobnosti, dobrotvorne aktivnosti, obrazovanje, zdravstvo, ekonomski razvoj kultura, čuvanje i unapređenje životne sredine, zaštita i unapređenje ljudskih prava, podrška demokratskih praksi i civilnog društva, promovisanje dobrovoljnog rada, zaštita potrošača, pomoć i podrška izbeglica, zaštita i nega povređenih i ugroženih životinja, socijalna zaštita, zaštita od diskriminacije, zaštita kulturne baštine ili bilo kojih drugih aktivnosti koje su u funkciji javnog interesa.

2. Obrazovna, zdravstvena i ekonomska delatnost NVO-a obuhvata aktivnosti u korist javnosti samo ukoliko značajne prednosti se obezbede besplatno ili po ceni manjoj od tržišne vrednosti za grupe ili pojedince u nepovoljnim uslovima.

3. NVO može da podnese zahtev za javnu profitabilnost, prilikom registrovanja NVO-a ili kasnije. Departman dozvoljava status za javnu profitabilnost NVO-a, ako se dokumentima registrovanja dokaže da ciljevi i delatnost NVO-a ispunjavaju zahteve ovog člana.

4. Razmatranje zahteva NVO-a za priznavanje statusa javne profitabilnosti, koji uživaju pravo za oslobođanje od poreza i od poreskih i fiskalnih olakšica, vrši će se unutar rokova i prema procedurama iz člana 25. i 26. ovog Zakona.

Član 38

Obaveza o finansijskom izveštavanju i aktivnostima NVO sa statusom za javnu korist

1. NVO sa statusom za javnu korist, podnosi godišnji izveštaj o svom radu i aktivnostima na Kosovu. Godišnji izveštaj za prethodnu kalendarsku godinu se podnosi Odeljenju najkasnije do 31. marta naredne godine.

2. Godišnji izveštaj potpisuje ovlašćeni predstavnik NVO-a sa statusom za javnu korist. Ovlašćeni predstavnik je odgovoran za tačnost i verodostojnost podataka sadržanih u izveštaju.

3. Godišnji izveštaj se sastoji od:

3.1. dela o upravljanju i administraciji;

3.2. dela o aktivnostima i dostignućima;

3.3. dela o finansijskim izveštajima;

3.4. izveštaj revizije, kao što se zahteva stavom 8. ovog člana.

4. Deo o upravljanju i administraciji sadrži:

4.1. ime, skraćenicu, adresu i kontakt informacije NVO-a sa statusom za javnu korist.

4.2. ime glavnog izvršnog službenika;

4.3. ime predsedavajućeg Skupštine članova udruženja, imena članova srednjeg organa, ukoliko postoji, kao i imena članova Upravnog odbora fondacije i instituta.

5. Deo o aktivnostima i dostignućima sadrži:

5.1. opis svrhe NVO-a sa statusom za javnu korist;

5.2. glavne programe i aktivnosti;

5.3. opis glavnih dostignuća NVO-a sa statusom za javnu korist;

5.4. NVO sa statusom javne profitabilnosti iz oblasti obrazovanja, zdravstva ili ekonomskog razvoja predaje i dodatne informacije o:

5.4.1. osobama i grupama sa nepovoljnim uslovima i njihove koristi od NVO-a sa statusom za javnu korist;

5.4.2. pružanje besplatnih usluga ili ispod tržišne vrednosti;

6. Deo o finansijskim izveštajima sadrži:

6.1. bilans stanja;

6.2. izveštaj prihoda i rashoda;

7. Na zahtev NVO sa statusom za javnu korist, Odeljenje može odrediti dodatni rok za predaju godišnjeg izveštaja, u vanrednim situacijama ali najkasnije trideset (30) dana nakon prestanka ove situacije.

8. Finansijski izvještaji moraju biti revidirani od strane licenciranog nezavisnog revizora na Kosovu, u sledećim slučajevima:

8.1. za lokalne NVO-e sa statusom za javnu korist, sa godišnjim prihodima ili troškovima preko sto hiljada (100,000) evra;

8.2. za strane ili međunarodne NVO sa statusom za javnu korist sa godišnjim prihodima ili troškovima preko sto hiljada (100,000) evra, za njene delatnosti na Kosovu.

9. Godišnji izveštaj takođe sadrži izjavu kojom se dokazuje da su sve transakcije NVO-a sa statusom za javnu korist u skladu sa članom 36. ovog Zakona.

10. Izveštaje podnete u skladu sa ovim članom, odeljenje i NVO stavljaju na raspolaganje javnosti, u skladu sa važećim zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka.

Član 39

Obustavljanje i ukidanje statusa za javnu korist

1. Nakon isteka roka za izveštavanje, Odeljenje pismeno obaveštava NVO sa statusom za javnu korist, koja nije podnela godišnji izveštaj u skladu sa članom 38 ovog Zakona i traži od nje da ispuni zakonske obaveze u roku od trideset (30) dana od dana pisanog obaveštenja, a ukoliko NVO ne podnese izveštaj u tom roku, Odeljenje će obustaviti status za javnu korist.

2. NVO sa statusom za javnu korist koje ne podnese kompletan izveštaj i nakon isteka roka iz stava 1. ovog člana, obustavlja se status za javnu korist. Odeljenje obaveštava NVO da je njen status za javnu korist, zajedno sa svim prednostima koje proističu iz tog statusa, je obustavljeno, a ukoliko NVO ne podnese izveštaj u roku od trideset (30) dana nakon obaveštenja o obustavi, Odeljenje donosi Odluku o ukidanju statusa za javnu korist.

3. NVO čiji je status za javnu korist ukinut, je dužna da retroaktivno, za period za koji nije podnela izveštaj, izmiri sve obaveze u skladu sa zakonodavstvom na snazi.

4. Odeljenje objavljuje spisak NVO-a kojima je ukinut status za javnu korist i pismeno obaveštava poreski i carinski organ.

5. NVO čiji je status za javnu korist ukinut ima pravo da ponovo traži isti status, nakon isteka roka od dve (2) godine od dana ukidanja.

6. Ovlašćeni predstavnik NVO-a, u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku, ima pravo da ospori bilo koju odluku Odeljenja u vezi sa obustavljanjem ili ukidanjem statusa za javnu korist NVO-a.

Član 40

Dobrovoljno povlačenje statusa za javnu korist

1. NVO sa statusom za javnu korist ima pravo da, u pisanoj formi, zatraži od Odeljenja uklanjanje

statusa za javnu korist nakon završetka finansijske godine

2. Zahtev NVO za povlačenje statusa za javnu korist za narednu godinu, treba da se podnese najmanje četrdeset i pet (45) dana pre isteka kalendarske godine. Odeljenje donosi Odluku o povlačenju statusa za javnu korist, najkasnije trideset (30) dana od dana prijema zahteva.

3. Odeljenja pismeno obaveštava NVO o tome da je njen status za javnu korist, zajedno sa svim prednostima koje proističu iz tog statusa, prekinut.

4. NVO sa statusom za javnu korist snosi odgovornosti utvrđene ovim Zakonom, do donošenja odluke Odeljenja.

5. Odeljenje objavljuje spisak NVO-a koje su dobrovoljno povukle status za javnu korist i obaveštava u pisanoj formi poreski i carinski organ.

6. NVO koja dobrovoljno povuče status za javnu korist, ima pravo da ponovo traži status, prema procedurama predviđenim ovim zakonom.

GLAVA VIII GAŠENJE I ODJAVLJIVANJE NVO

Član 41 Gašenje NVO-a i efekti

1. NVO se gasi:

- 1.1. dobrovoljnom odlukom najvišeg upravnog organa u skladu sa njenim statutom;
- 1.2. kada NVO postane nesolventna u skladu sa zakonom na snazi;
- 1.3. istekom roka za koji je osnovana, ukoliko je rok određen osnivačkim aktom;
- 1.4. na osnovu pravosnažne sudske odluke.

2. U slučaju gašenja NVO-a, koja je iskoristila poreske, fiskalne olakšice ili javne donacije, preostala imovina nakon izmirenja obaveza NVO-a, prenosi se drugom NVO-u registrovanom u Republici Kosovu, ili ostalim institucijama sa istim ili sličnim ciljevima.

3. NVO se definiše na osnovu statuta ugašenog NVO-a, odlukom najvišeg upravnog organa ugašenog NVO-a, ili odlukom dotičnog suda.

4. U svim drugim slučajevima, sva preostala imovina nakon izmirenja obaveza raspodeljuje se odlukom najvišeg upravnog organa, na osnovu statuta NVO-a i u svim slučajevima u skladu sa članom 12s principa neprofitabilnosti ovog Zakona.

5. NVO sa statusom za javnu korist koja je ugašena u roku izveštavanja, podnosi izveštaj za taj period, u skladu sa odredbama ovog Zakona. U njenom izveštaju, NVO navodi datum gašenja, pravni osnov njenog gašenja, iznos preostalih sredstava nakon izmirenja obaveza, planirani način raspodele sredstava, kao i način na koji je doneta Odluka o raspodeli sredstava prema stavovima 2. i 3. ovog člana.

6. U slučaju pravosnažne odluke nadležnog suda o zabrani aktivnosti NVO-a, sud, putem posebne konačne odluke, odlučuje o preostaloj imovini NVO-a nakon izmirenja svih obaveza.

7. Gašenje NVO se smatra zaključenim samo nakon okončanja svih procedura u vezi raspodele

preostale imovine NVO-a, a prema pravilima propisanim u ovim članom.

Član 42 **Odjava NVO-a**

1. Odeljenje odjavljuje NVO iz registra NVO-a, u jednom od slučajeva navedenih u članu 41. ovog Zakona.
2. Postupak odjavljivanja NVO-a se reguliše podzakonskim aktom koji odobrava Vlada.
3. Ovlašćeni predstavnik NVO-a ima pravnu odgovornost prema odeljenju i ostalim organima.
4. Na osnovu pravosnažne odluke o odjavljivanju, odeljenje uklanja NVO sa Registra NVO-a.
5. Odeljenje će u pisanoj formi obavestiti ovlašćenog predstavnika o odjavljivanju NVO-a.
6. Odeljenje objavljuje ime NVO u spisku odjavljenih NVO-a.

Član 43 **Žalbe**

NVO koja se ne slaže sa odlukama Odeljenja koje se odnose, ali se ne ograničavaju na pitanja ne registracije, gašenja, odjavljivanja, ili protiv administrativnog nepostupanja, ima pravo da ospori ili zatraži preispitivanje odluka, postupanja ili nepostupanja Odeljenja i javnih institucija, uključujući takođe i pravo podnošenja tužbe nadležnom sudu za upravna pitanja u roku od trideset (30) dana, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku.

Član 44 **Zabrana delatnosti NVO-a**

1. Odlukom nadležnog suda može se zabraniti delatnost NVO-a, čije aktivnosti narušavaju ustavni poredak, krše ljudska prava i slobode ili podstiču rasnu, nacionalnu, etničku ili versku mržnju.
2. Na zahtev ovlašćenih institucija bezbednosti, sudovi mogu izreći privremene mere u prethodnom postupku do donošenja konačne odluke. U slučaju izricanja privremenih mera, sud će o donetoj odluci, u pisanoj formi, obavestiti bezbednosne institucije, poreske organe, carinske organe, Centralnu banku Kosova i Odeljenje.
3. U slučajevima kada Sud zabrani rad NVO-u, posebnom odlukom odlučuje o raspodeli preostale imovine NVO-a nakon izmirenja obaveza.

Član 45 **Saradnja sa javnim institucijama**

Odeljenje razmenjuje informacije i saraduje sa odgovarajućim institucijama, čiji su rad i aktivnosti povezani sa aktivnošću NVO-a.

GLAVA IX **PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 46 **Podzakonski akti**

Na predlog ministarstva, vlada donosi podzakonske akte za sprovođenje ovog Zakona, najkasnije šest (6) meseci od stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 47
NVO registrovane na Kosovu

1. Svaka NVO registrovana na osnovu Zakona br. 04/L-057 o slobodi udruživanja u nevladinim organizacijama, smatra se registrovanom na Kosovu po ovom Zakonu.
2. NVO usklađuje svoj statut sa ovim Zakonom u roku od jedne (1) godine od dana stupanja ovog Zakona na snagu. Prema procedurama i roku definisanog pod zakonskim aktom, registrovana NVO kao udruženje ili fondacija, od stupanja na snagu ovog Zakona, mogu da zahtevaju od Departmana promenu oblika organizacije u Institut.

Član 48
Stavljanje van snage

1. Stupanjem na snagu ovog Zakona, stavlja se van snage Zakon br. 04/L-057 o slobodi udruživanja u Nevladinim organizacija (Službeni list Republike Kosova br. 14, od 9. septembra 2011.).
2. Podzakonski akti za sprovođenje Zakona br. 04/L-057 o slobodi udruživanja u Nevladinim organizacijama, nastavljaju da se sprovode do donošenja podzakonskih akata koji su određeni ovim Zakonom, pod uslovom da ne budu u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

Član 49
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

Zakon br. 06/L-043
7. novembar 2018. godine

Objavljen odlukom Skupštine Republike Kosova, br. 06-V-346, od 15. aprila 2019.